

Bila ezazu arrotza

FITXA
33

Helburuak

- ELIKADURA OSASUNGARRIA SUSTATZEA.
- NUTRIENTE NAGUSI KONTZEPTUA ETA ELIKAGAI MOTAK ULERTZEA.
- ELIKAGAIAK NUTRIENTE NAGUSIAREN ARABERA SAILKATZEN IKASTEA.

Ikastaroak eta arloak/Eremuak/Eduki curricularra _____

Gomendatutako adina _____

Lehen Hezkuntza.
Natura-zientziak.

- Jokabide osasungarriak. Elikadura osasungarri eta orekatua.

6-12 urteko ikasleak.

Jardueraren deskribapena/Metodologia _____

Jarduera bi zatitan banatuko dugu:

Zati teorikoa: elikagaiak mantengai ezberdinez osatuta daudela azalduko dugu. Elikagai bakoitzean, proportzio handiagoan aurkitzen dugu bat (edo beste elikagai batzuetan baino proportzio nabarmen handiagoan, mikronutrienteen kasuan) eta, horren ondorioz, elikagaiak honela sailkatzen ditugu: energetikoak, plastikoak edo erregulatuak.

Nutriente nagusiak ondorengo hauek izan daitezke:

- **Karbohidratoak:** proportzio handiengan daudenak badira, elikagai energetikoak izango dira.
- **Gantzak:** proportzio handiengan daudenak badira, elikagai energetikoak izango dira.
- **Proteinak:** proportzio handiengan daudenak badira, elikagai eraikitzaileak/plastikoak izango dira.
- **Bitaminak eta mineralak:** proportzio handiengan daudenak badira, elikagai erregulatuak izango dira.

Jarduera praktikoa: hainbat elikagai-zerrenda banatuko dira; elikagaien zutabe bakoitzak mantengai nagusia du komunean, baina badago aurkitu eta seinatu behar duten elikagai arrotz bat. Gainera, zutabe bakoitzeko mantengai nagusia zein den idatzi behar dute, eta, beraz, zein elikagai mota diren. Hona hemen adibide posible batzuk, baina antzeko beste batzuk ere diseina daitezke:

Aukeratu
osasuntsu jatea
Zu irabazle!

Elige
comer sano
¡Tú ganas!

Euskadi, auzolana, bien común

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

OSASUN SALA

DEPARTAMENTO DE SALUD

Letra lodiz dauden elikagaiak dira "arrotzak". Banatuko ditugun fitxetan ez dira letra lodiz egongo. Nutriente nagusiari eta elikagai-motari buruzko erantzunak adibide gisa bete dira, baina ikasleen fitxetan hutsik egongo dira.

Zerbak Urdaiazpikoa Brokolia Lekak Azenarioa • Nutriente nagusia BITAMINAK ETA MINERALAK • Elikagai mota: ERREGULATZAILEA	Oilaskoa Izokina Sardinak Txahal-xerra Ogia • Nutriente nagusia PROTEINAK • Elikagai mota: ERAIKITZAILEA/ PLASTIKOA	Zerealak Jogurta Arroza Makarroiak Ogia • Nutriente nagusia KARBOHIDRATOAK • Elikagai mota: ENERGETIKOA	Esnea Mamia Gazta freskoa Jogurta Gailetak • Nutriente nagusia PROTEINAK ETA GANTZAK • Elikagai mota: ERAIKITZAILEA PLASTIKOA ETA ENERGETIKOA

Egutegi eredu/Iraupena _____

Saio bat (60 minutukoa).

Jarduera-eremua _____

Eskolako jangela Ikasgela Etxea Beste bat

Beharrezko baliabideak _____

Giza baliabideak:
Irakaslea.

Materialak:
Elikagai-zerrenden fitxak.
Boligrafoak.

Ebaluazio-metodoa/Adierazleak _____

Ebaluazio jarraieren bidez, ondorengo hau baloratuko da:

- Ikasleek zutabe bakoitzeko elikagai arrotza aurkitzen jakin duten.
- Ikasleek zerrenda bakoitzeko nutriente nagusia betetzen jakin duten.
- Ikasleek zerrenda bakoitzean zer elikagai mota diren betetzen jakin duten.

Informazio gehiagorako (aurretiazko esperientziak, material lagungarria, bibliografia...) _____

Material lagungarria:

- http://www.aecosan.msssi.gob.es/AECOSAN/docs/documentos/nutricion/educanaos/profesor_es_alimen-tacion_saludable.pdf

Bibliografia:

- Silveira JA1, Taddei JA, Guerra PH, Nobre MR. Effectiveness of school-based nutrition education interventions to prevent and reduce excessive weight gain in children and adolescents: a systematic review. J Pediatr (Rio J). 2011 Sep-Oct; 87(5):382-92.
- Paras B. Game, Motivation, and Effective Learning: An integrated Model for Education Game Design. DiGRA. 2005.
- Brug J. Determinants of healthy eating: motivation, abilities and environmental opportunities. Fam Pract. 2008; (25) Suppl 1: i50-5.